

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΝ ΑΜΦΙΠΟΛΕΙ

Περὶ τῆς ἀκριβοῦς θέσεως τῆς Ἀμφιπόλεως οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχη ἀμφιβολίαν ὁ ἔχων ὑπ' ὄψει τὸ χωρίον τοῦ Θουκυδίδου (IV, 102,4) «πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχον» (τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀμφιπόλεως, δηλ. ἡ Ἡϊών) «ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως, ἣν Ἀμφίπολιν Ἄγων ὠνόμασεν, ὅτι ἐπ' ἀμφοτέρα περιρρέοντος διὰ τὸ περιέχειν αὐτὴν τείχει μακρῶ ἀπολαδῶν ἐκ ποταμοῦ εἰς ποταμὸν περιφανῆ ἐς θάλασσαν τε καὶ τὴν ἡπειρον ᾧκισεν». Ἐξερχόμενος δηλονότι ὁ Στρυμῶν ἐκ τῆς λίμνης Τάχινου (Κερκινίτιδος;) καὶ ρέων κατ' ἀρχὰς πρὸς Ν. καὶ εἶτα ΝΔ, πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ σημερινὸν Νιοχωρι στρέφεται ἀποτόμως πρὸς Δ, ἀπὸ δὲ τοῦ Νιοχωρίου λαμβάνων ΝΔ διεύθυνσιν μέχρι τινὸς καὶ εἶτα Ν'Α. οὕτως, ὥστε διὰ τοῦ ροῦ αὐτοῦ νὰ σχηματίζεται ἀμβλεῖα γωνία (ἀγκών), εἶτα ρέων ἐπὶ τι διάστημα πρὸς Ἀ. ἐπανκλαμβάνει πάλιν τὸν πρὸς Ν αὐτοῦ ροῦν μέχρι τῆς θαλάσσης. Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, ἐν τῷ καρδιοσχήμῳ περίπου χώρῳ, οἷον ὁ ροῦς αὐτοῦ διαγράφει, περιέχεται τὸ ἄκρον τῆς ΝΔ δειράδος τοῦ Παγγαίου, ὁ λόφος δηλ. ἐφ' οὗ ἐκτίσθη ἡ Ἀμφίπολις, ἔχουσα ἐκ Β. Δ. καὶ Ν. αὐτὸν τὸν ποταμὸν ὡς φυσικὸν ὀχύρωμα καὶ μόνον ἀνατολικῶς, ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ Παγγαίου, τείχος, τὸ μικρὸν τεῖχος τοῦ Ἄγωνος, οὔτινος ἔχνη—ἐξ ἐπισκευῶν πιθανῶς κατὰ τὸ πλεῖστον—δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ καὶ σήμερον ἀρχόμενος βορείως ἀπὸ τοῦ Νιοχωρίου περίπου καὶ χωρῶν πρὸς Ν. πάντοτε μέχρις ἀποστάσεώς τινος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. Ἴχνη τοῦ τείχους τούτου καὶ μέχρι τοῦ ποταμοῦ νοτίως ὁρατὰ δὲν ὑπάρχουσι σήμερον τοῦλάχιστον. Ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ὑπὸ τοῦ Βρασίδα καταλήψεως τῆς Ἀμφιπόλεως, ὡς φαίνεται ἐξ ἄλλου χωρίου τοῦ Θουκυδίδου παρατεθησομένου κατωτέρω, δὲν ἐξικνεῖτο τὸ τεῖχος μέχρι